

ПРЕДГОВОР

На почетку 21 века сведоци смо великих промена о томе како руководиоци користе рачунаре приликом доношења својих пословних одлука. Све више и више они постају образовани у коришћењу рачунара и Web-World Wide - WWW (систем заснован на великим броју медија за претраживање Интернет сајтова). Они користе бројне рачунарске алате за подршку при обављању својих послова. Делокруг пословне информисаности (ПИ) се развио у опште прикладан артикал прихватљив од стране руководиоца, аналитичара и највишег руководства у предузећу. У предузећу се сада може успешније користити интранет и Интернет за размену аналитичких података. Руководиоци имају ширу могућност за размену аналитичких података потребних за доношење одлука, развој дистрибуираних система, интранета и екстранета, који омогућавају лакши приступ подацима архивираним на већем броју локација, сарадњу и комуникацију на било ком крају света. Разне апликације информативних система се интегришу међусобно и/или са другим системима путем Web. Неке интеграције прелазе границе предузећа. Руководиоци могу доносити адекватније одлуке зато што располажу много прецизнијим и благовременијим информацијама.

Пословна информисаност (ПИ) је термин који у себи садржи алате, архитектуру, базе података, складиште података, методологије пројектовања и тсл. Све то је интегрисано у јединствен софтвер. Циљ тог софтвера је да омогући руководиоцима у предузећу, по могућству у реалном времену, да може доносити адекватне одлуке и извршити анализу пословања. ПИ има многе могућности, укључујући извештавање, сложење анализе, проналажење података, предвиђање, прогнозу и сл., коришћењем извршних информационих система, система за подршку одлучивања, испитивањем и визуелизацијом података, операциона истраживања/управљачке науке и применом вештачке интелигенције.

ПИ данас користи снажне рачунаре, мреже, Интернет и друге платформе. Ове технологије се интегришу са другим алатима на начин који омогућује да постану најкорисније за све

кориснике. Из тог разлога, данас готово свако у великом предузећу може користи ПИ или неки модел ПИ да би побољшао обављање својих задатака. Данас корисници пословног информисања користе Web и могућности графичког приказа што омогућава да доношење одлука буде флексibilno, ефикасно и ефективно. Руководиоци могу комуницирати са рачунарима и Web коришћењем ручних безжичних средстава, као што су мобилни телефони. Ова средства омогућују руководиоцима да приступа великом броју информација и корисним алатима, да комуницирају и да међусобно сарађују. Складишта података и њихови аналитички алати (нпр. OLAP, проналажење података) веома олакшавају приступ потребним информацијама и обављање адекватних анализа.

Циљ ове књиге је да уведе читаоца у те различите методологије. Она даје увид у основне технике ПИ и начин на који се конструише и користи систем ПИ у процесу доношења одлука. Ову књигу карактерише и управљачки приступ ПИ, оријентација проблемима реалног света, интегрисање информационих система, глобална перспектива и прилагођавање кориснику. Ова књига је пројектована као приручник за курс као што је Пословно информисање, Увод у управљачки информациони систем или пословну стратегију.

Многи појединци су помогли у креирању овог текста. Аутор се посебно захваљује Др Драгу Солдату и Др Миле Ловрету. Без њихове помоћи израда ове књиге не би била могућа.